

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-10-86-72>

УДК 351:316.77

Лісовська Ю.П.

Міжрегіональна Академія управління персоналом

ТОТАЛЬНО-ЦИФРОВИЙ КОНТРОЛЬ ЩОДО ДИФУЗІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Анотація. Розглянуто питання, пов'язані з виконанням завдань щодо протидії загрозам національної безпеки у сфері державної політики електронно-тотального контролю. Особлива увага приділяється питанню міждисциплінарної конвергенції провідних галузей сучасних технологій, їх синергетичного взаємозв'язку та впливу на людину в сучасних безпекових умовах. Викладено сучасні погляди науковців і практиків щодо переходу від системи державного нагляду (контролю) у сфері кібербезпеки до системи запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, а також досягнення науки і техніки щодо підвищення спроможностей сил державного захисту до реагування на надзвичайні ситуації. Стверджено, що саме квантова переорієнтація сприяла б становленню більш гуманних комунікацій на всіх рівнях державної влади, сформувала б нові наукові імперативи у сучасні періоди міжнародних надзвичайних ситуацій. Окреслено, коли назріла глобальна пандемія як епідемія історично циклічного характеру, питомої ваги набуває «держава в смартфоні». З цією метою обґрунтовується потреба подальшого зростання обчислювальної потужності комп'ютерів.

Ключові слова: електронно-тотальний контроль, інновації, дифузія, пандемія, конвергенція, ентропія.

Lisovska Yuliia

Interregional Academy of Personnel Management

TOTAL-DIGITAL CONTROL ON THE DIFFUSION OF STATE POLICY IN CONDITIONS OF EMERGENCY SITUATIONS

Summary. Issues related to the implementation of tasks related to countering threats to national security in the field of state policy of electronic and total control are considered. Particular attention is paid to the issue of interdisciplinary convergence of leading industries of modern technologies, their synergetic relationship and impact on humans in today's security environment. The current views of scientists and practitioners on the transition from a system of state supervision (control) in the field of cybersecurity to a system of emergency prevention, as well as advances in science and technology to increase the capacity of state defense forces to respond to emergencies. It is argued that it is quantum reorientation that would promote the formation of more humane communications at all levels of government, would form new scientific imperatives in modern periods of international emergencies. It is outlined that when a global pandemic is ripe as an epidemic of a historically cyclical nature, the "state in the smartphone" acquires a specific weight. To this end, the need for further growth in computing power is justified. Emphasis is placed on the current state of security of the individual, state and society, in particular on revising the existing attitude to security issues through the formation of a new mass culture – security culture, when every Ukrainian consciously chooses a position, acquires the necessary knowledge and skills in security. time the state creates favorable conditions for its vital activity, preservation of health and working capacity. Emphasis is placed on the lack of a comprehensive state policy for the formation and implementation of a strategy for the implementation of a culture of security, which would cover all areas of human activity; lack of a supra-departmental coordination and methodological center, which will facilitate the implementation of organizational approaches to improve the situation regarding the formation of a culture of security. There is a lack of attention to security, health, education and science.

Keywords: electronic-total control, innovations, diffusion, pandemic, convergence, entropy.

Постановка проблеми. За сучасних умов загострення руйнівних процесів у біосфері, які визначаються як синдром епідеміологічної кризи, спричиняє те, що дедалі вагомою актуальності набуває звернення до аксіологічного потенціалу філософії, права та міжнародних відносин. В основі цього лежить твердження про єдність людини і природи та юридичної відповідальності за збереження життя на планеті. Відтак, невтішні діагнози в близькому майбутньому можуть стати вироком людству. Усе це дає підстави стверджувати, що саме квантова переорієнтація сприяла б становленню більш гуманних комунікацій на всіх рівнях державної влади, сформувала б нові наукові імперативи у сучасні періоди міжнародних надзвичайних ситуацій. Таке стратегічне завдання вимагає істотного переосмислення та зміни раніше усталених ціннісних орієнтацій, оскільки ніхто не знає, коли

мине час еkleктизму в даній галузі, а саме: типовій та нетрадиційній хворобі перехідних часів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Окремі питання контрольного функціонування державної політики досліджувалися у роботах В.П. Андрущенко, М.Н. Курка, В.В. Крутова, В.Г. Кременя, М.З. Згуровського, С.М. Подоляки, В.В. Остроухова, М.П. Недюхи, К.В. Муравйова, П.Ю. Сауха тощо. Проте, незважаючи на значний внесок вчених, існує істотний спектр проблемних питань малодосліджувального характеру означеної тематики.

Метою статті є теоретичне визначення та практичне дослідження квантової орієнтації як електронно-тотального контролю щодо дифузії державної політики у сучасні періоди міжнародних надзвичайних ситуацій.

Виклад основного матеріалу. Аксіологічний потенціал квантової філософії (ідейного переосмис-

лення, риторики, стратегії), права та міжнародних відносин щодо міжвідомчої організації та контрольного функціонування державної влади спирається на нові можливості комунікативних технологій – сучасні засоби зв'язку Інтернет, соціальні мережі.

Ентропійна особливість конвергентного впливу на дифузію державної політики

Квантова переорієнтація фундаментальних досліджень у галузі фізики атомного ядра, нанотехнологій, біотехнологій та генетичної інженерії є тотально-цифровим контролем щодо дифузії державної влади в системі інформаційного капіталу. Все це як єдине ціле передбачає зміну поглядів на людину та громадянина. При цьому, конвергенція – (від лат. *convergo* – «сходження в одній точці») означає не лише взаємний вплив, але й взаємопроникнення технологій, коли грані між ними зникають, а важливі результати виникають саме в рамках міждисциплінарної роботи на рубежі технологічних галузей в єдину галузь знань [1, с. 233]. Таку ентропійну особливість конвергенції як вплив на дифузію державної влади варто розглядати від атомарного рівня до мислячих систем як стратегічну перспективу якісного зростання самовизначених та саморегулюючих технологічних можливостей індивідуального і суспільного розвитку людини.

Безперечно, у періоди міжнародних надзвичайних ситуацій, коли назріла глобальна пандемія як епідемія історично циклічного характеру, питомої ваги набуває «держава в смартфоні». З цією метою для збільшення масштабів моделювання виникає потреба подальшого зростання обчислювальної потужності комп'ютерів. Тому, постає необхідним детальне і точне квантове моделювання бактерій (розпізнання на «білих» і «чорних»), цілих клітин людського мозку та його організму. «Чіп, що реалізує ці функції, створений спеціально для цілей експерименту, може бути імплантований у мозок, замінюючи його частину. Сьогодні триває робота над створенням певних комп'ютерних моделей окремих неокортексних колонок, що є базовим будівельним елементом кори головного мозку [2, с. 21]. Іншими словами, природно передбачити, що надалі елементи штучного інтелекту інтегруватимуться в розум людини з використанням прямих інтерфейсів мозок-комп'ютер. У недалекому майбутньому подібне розширення людських можливостей може привести до формування так званого надрозуму: посиленого людського інтелекту, межу можливостей якого визначити важко.

Крім того, у міру розширення науково-технологічних можливостей з'являтимуться і нові результати, а саме: від генетично модифікованих бактерій, рослин і тварин – до молекулярних машин на основі вірусів (один із шляхів створення молекулярних машин); потім – до штучно створених біологічних систем для виконання виробничих, медичних і інших функцій (бактерії, що збирають шкідливі речовини з довкілля, нові елементи штучної імунної системи і т.д.).

Таким чином, ера унікальних перетворень фундаментальних першооснов людського життя, що буде правову державу, дозволяє відкрити новий онтологічний, гносеологічний та аксіологічний вимір – *кіберсучасність*, в якому пропонується інноваційний формат цифрового безсмертя.

Адміністративно-правовий моніторинг щодо забезпечення недоторканності державного кордону в умовах надзвичайних ситуацій

Однією з умов ефективного розвитку ситуації з провідними країнами Європи є адаптація українського законодавства до європейських норм, приведення якості функціонування органів державної влади, організацій, установ до належних європейських стандартів. Не є винятком і реформування діяльності Державної прикордонної служби України. Це має особливе значення в умовах надзвичайних ситуацій як проблеми розповсюдження зброї масового ураження, оскільки від якості конвергентного контролю за державним кордоном залежить не лише безпека держави, життя, здоров'я, власності українських громадян, а й імідж нашої держави щодо стратегії протидії організованій злочинності та корупції. Адже саме таке парадигмальне сприйняття України спостерігається в сучасних умовах глобальної пандемії коронавірусу, коли українські трудові мігранти, перетинаючи кордон, повертаються на свою землю. Все це призводить до нагромадження чинного законодавства подвійними нормами, оскільки Закон України «Про запобігання корупції» вже містить доволі потужний інструментарій, дублювання якого в Законі України «Про Державну прикордонну службу України» видається недоречним. Іншими словами, адміністративно-правовий моніторинг та контроль у протидії корупції належить до пріоритетних напрямів діяльності законотворців, оскільки корупція є системним негативним соціально-правовим явищем, яке шкодить економіці, гальмує суспільний розвиток, знижує рівень довіри населення до влади. На наш погляд, такий рівень корупції в саме умовах надзвичайних ситуацій кіберсучасності повинен знижуватися в силу обмеженості пересування осіб та посиленого легітимного контролю та ефективного нагляду в Державній прикордонній службі України.

Державний контроль і нагляд за господарською діяльністю

Органи державної влади і посадові особи, що уповноважені здійснювати контроль і нагляд за господарською діяльністю, їх статус, загальні умови і порядок здійснення контролю і нагляду визначаються відповідними законами України. Незаконне втручання і перешкоджання господарській діяльності суб'єктів господарювання з боку органів державної влади їх посадових осіб при здійсненні ними державного контролю та нагляду забороняються. При цьому, органи державної влади і посадові особи зобов'язані здійснювати інспектування та організацію перевірки суб'єктів господарювання неупереджено, об'єктивно і оперативно, дотримуючись вимог законодавства, поважаючи права і законні інтереси суб'єктів господарювання.

Суб'єкт господарювання має право на одержання інформації в режимі онлайн з відповідним шифром доступу про результати інспектування і перевірок його діяльності не пізніше як за тридцять днів після їх закінчення, якщо інше не передбачено законом. Дії та рішення державних органів контролю та нагляду, а також їх посадових осіб, які здійснювали інспектування і перевірку, можуть бути оскаржені суб'єктом господарювання у встановленому законодавством порядку.

Загальні засади державного регулювання захисту прав суб'єктів господарювання та споживачів визначені у ст. 20 ГКУ, в якій зазначається, що держава забезпечує захист прав суб'єктів господарювання та споживачів. Кожний суб'єкт господарювання та споживач має право на захист своїх прав і законних інтересів. До способів захисту належать наступні:

- визнання наявності або відсутності прав;
- визнання повністю або частково недійсними актів органів державної влади та органів місцевого самоврядування, актів інших суб'єктів, що суперечать законодавству; визнання недійсними господарських угод з підстав, передбачених законом;
- відновлення становища, яке існувало до порушення прав та законних інтересів суб'єктів господарювання;
- припинення дій, що порушують право або створюють загрозу його порушення;
- присудження до виконання обов'язку натуральним чином;
- відшкодування збитків;
- застосування штрафних санкцій;
- застосування оперативно-господарських санкцій;
- застосування адміністративно-господарських санкцій;
- встановлення, зміни і припинення господарських правовідносин;
- інші передбачені законом способи.

Принципи державної інноваційної політики в онлайн-платформі

Провідна роль у процесі переходу України до інноваційної моделі розвитку належить державі. Основними принципами державної інноваційної політики повинні стати:

- віртуальна орієнтація та інноваційний шлях соціально-правового забезпечення економіки України;
- визначення державних пріоритетів інноваційного розвитку;
- формування нормативно-правової бази у сфері інноваційної діяльності;
- створення умов для збереження, розвитку і використання вітчизняного інноваційного потенціалу;
- підготовка кадрів у сфері інноваційної діяльності [3, с. 98];
- застосування засобів захисту національного ринку, виробництва та капіталу;
- диверсифікація організаційних форм функціонування національної економіки, що має забезпечувати співпрацю малих, середніх та великих підприємств та об'єднань, які мають змогу реалізувати загальнодержавні інноваційні пріоритети;

Зокрема, стосовно науки та освіти:

- створити незалежну та об'єктивну систему тестування для вступу до державних вищих навчальних закладів;
- підвищити рейтинг щодо експертно-професійного рівня керівництва та інституційне забезпечення управління освітою, що має сприяти зростанню їх фінансово-матеріального рівня;
- забезпечити вільний доступ до інформації, що стосується розподілу та використання фінансових та інших матеріальних ресурсів, що отри-

муються навчальними закладами, незалежно від їх форми власності;

– запровадити оприлюднення щорічних звітів з фінансової діяльності навчальних закладів на офіційних сайтах;

– змінити соціальну структуру державних ВНЗ у напрямку прозорості механізмів прийняття в них рішень. Як одна з можливих моделей може бути створення в рамках організаційної структури університету вищого органу – «професорської ради»;

– сприяти впровадженню системи, що поширює автономію університетів, яка, у першу чергу передбачає автономію кафедр та професорів (для реальної автономії університету необхідно забезпечення фінансової незалежності);

– сприяти впровадженню в університетах системи «tenure», коли саме професор не залежить від прямих розпоряджень керівника ВНЗ, з яким він підписав контракт, і коли робота професора університету не має вікових обмежень;

– забезпечити розробку та впровадження етичного кодексу (стандарту наукового співробітника та викладача), який би стимулював боротьбу з корупцією;

– увести обов'язкову порівняльну звітність навчальних закладів за відповідною рейтинговою схемою згідно стандартів та положень Міністерства освіти та науки.

В умовах кіберсучасності, коли викладач залежить від керівництва, він вимушений грати за встановленими правилами, інакше може втратити роботу. Іспити в окремих ВНЗ перетворюються у фарс, коли викладачам передається перелік прізвищ з оцінками, які потрібно виставити. Саме тому деякі державні ВНЗ так уперто відмовляються від уведення незалежної та об'єктивної системи тестування, яка б реально протидіяла корупції.

Інша проблема корупції в науці – низька якість кандидатських та докторських дисертацій, очевидний плагіат та відсутність реальної відповідальності за нього, що девальвує наукові ступені та звання. Існують випадки, коли науковий ступінь присвоювали сумнівним особам із кримінальним минулим.

Зокрема, стосовно системи охорони здоров'я:

– забезпечити стандартизацію лікування, тобто запровадити протоколи, стандарти для лікування кожного клінічного випадку, з обов'язковим урахуванням індивідуальних особливостей організму хворого (пацієнта);

– обладнати лікарні онлайн-касами-розрахунками та зобов'язати їх надавати звіти до податкових органів кожного місяця;

– створити незалежний контролюючий орган, наприклад Державну медичну інспекцію, завданням якої буде контроль за використанням бюджетних та інших коштів. Крім того, до її структури має входити служба, що контролює якість лікування з використанням протоколів лікування;

– реформувати фармакологічний нагляд з метою забезпечення суворого контролю за онлайн-продажем ліків у мережах Інтернет-аптек;

– законодавчо запровадити до загального вжитку (особливо для високопосадовців сфери охорони здоров'я) декларування їхніх доходів та витрат, а також членів їхніх родин.

У цьому відношенні окремо варто визначити оформлення інвалідності, що є складною процедурою, коли особа повинна пройти кілька циклів обстежень з метою підтвердження своєї профнепридатності. Суми поборів у залежності від регіону коливаються від кількох сотень до тисячі доларів США. Адже за кожну операцію в державній лікарні треба платити. Вартість нескладної операції коштує, починаючи з 600 доларів США. Гроші розподіляються між хірургом (лева частка), анестезіологом та медичною сестрою. Негласні тарифи на медичні послуги в державних лікарнях вже наблизилися до вартості аналогічних процедур в приватних клініках. Хоча приватники, на відміну від своїх «державних колег», сплачують податки до бюджету [4, с. 73–74].

«Факти шахрайства фіксуються і у фармакологічному бізнесі. Вони пов'язані з реалізацією психотропних і фармакологічних препаратів, які відпускаються за спеціальними рецептурними бланками № 3... Має місце встановлення

діагнозу неіснуючих хвороб, на лікування яких хворий витрачає тисячі гривень» (там же). Іншими словами, поширеними проявами корупції в медицині є псевдодіагностика та спекулятивна маніпуляція випискою лікарських препаратів; фальсифікації з діагнозами, продаж довідок чи іншої медичної документації, хабарі за проведення операцій, нецільове використання коштів (у тому числі благодійних внесків) тощо.

Висновки і перспективи дослідження. Отже, здійснений аналіз показав, що забезпечення безпеки об'єктів незалежно від їх призначення – нагальна проблема для українського суспільства. Розв'язання цієї важливої науково-прикладної проблеми полягає у необхідності розробки та запровадження новітніх засад корупційного захисту, а також розробки відповідного комплексного нормативно-правового документу. Викладені погляди вимагають проведення в подальшому ретельного наукового дослідження.

Список літератури:

1. Лісовська Ю.П. Україна як правовий суб'єктор світової шахівниці : монографія. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 260 с.
2. Вельков В.В. Куда идет эволюция человечества. *Человек*. 2003. № 2. С. 16–29.
3. Гальчинський А.С., Геець В.М. Україна: наука та інноваційний розвиток. Київ : Оранта, 2004. 166 с.
4. Інформаційно-аналітичний огляд впливу корупції на соціально-економічний стан українського суспільства та заходи боротьби з нею. Київ : «МП Леся», 2014. С. 73–74.

References:

1. Lisovska, Yu.P. (2020). *Ukrayina yak pravoviy sub'ektor svItovoyi shahIvnitsi: monografIya* [Ukraine as a legal subject of the world chessboard]. Kyiv: Vidavnichiy dim «Kondor», 260 p.
2. Velkov, V.V. (2003). *Kuda idet evolyutsiya chelovechestva* [Where is the evolution of humanity going]. *Chelovek*, vol. 2, pp. 16–29.
3. Galchinskiy, A.S., & Geets, V.M. (2004). *Ukrayina: nauka ta innovatsIyniy rozvitok* [Ukraine: science and innovative development]. Kyiv: Oranta, 166 p.
4. *Informatsiyno-analitichniy oglyad vplivu koruptsiyi na sotsialno-ekonomichniy stan ukrayinskogo suspilstva ta zahodi borotbi z neyu* [Information and analytical review of the impact of corruption on the socio-economic condition of Ukrainian society and measures to combat it]. Kyiv: «MP Lesya», 2014. Pp. 73–74.